

UNU

La Restaurant de la Cloche era o seară ca oricare alta. La bar, în spatele tejghelei, patronul, Pasteur, își turnase un *pastis*, semn că se încheiase servirea mesei și că din acel moment orice comandă urma să fie onorată de soția lui, Marie, și de Adèle, chelnerița. Era ora nouă.

Manfred Baumann stătea la locul lui obișnuit de lângă bar. Lemerre, Petit și Cloutier ședeau în jurul mesei de lângă ușă, cu ziarele din ziua aceea împăturite și așezate teanc între ei. Pe masa lor erau o carafă cu vin roșu, trei pahare, două pachete de țigări, o scrumieră și ochelarii de citit ai lui Lemerre. Până să plece din restaurant aveau să bea trei carafe de vin împreună. Pasteur își despături ziarul pe tejghea și se aplecă asupra lui, sprijinindu-se în coate. Chelise în vârful capului, dar încerca să-și ascundă chelia pieptănându-și părul pe spate. Marie își făcea de lucru separând tacâmurile.

Adèle îi servi pe ceilalți doi clienți cu cafea, după care începu să șteargă fețele de masă din mușama

de pe celelalte mese, azvârlind firimiturile pe podea, de unde avea să le măture mai târziu. Manfred nu-și lua ochii de la ea. Locul în care stătea el de obicei nu era tocmai în fața barului, ci lângă ușa pe unde se aducea mâncarea de la bucătărie. Trebuia să se tragă mereu într-o parte pentru ca angajații restaurantului să poată trece pe lângă el; cu toate acestea, nimănui nu-i trecuse vreodată prin minte să-l roage să se mute de-acolo. Din acest post putea ține sub observație tot restaurantul, dar și pe străinii care adesea îl luau drept patronul localului.

Adèle purta o fustă scurtă, neagră și o bluză albă. La brâu avea legat un șorțuleț cu un buzunar în care ținea carnetelul în care își nota comenzile și o cârpă cu care ștergea mesele. Era o fată brunetă, masivă, cu un fund lat și sâni mari, zdraveni. Avea buze pline, pielea măslinie și niște ochi căprui, pe care de obicei îi ținea ațintiți cuminte în pământ. Trăsăturile ei erau prea butucănoase pentru a putea fi numite frumoase, dar una peste alta Adèle poseda un fel de magnetism teluric, fără îndoială amplificat și de mediul lipsit de strălucire.

În timp ce fata se aplecă asupra meselor goale, Manfred se întoarse spre teighea și, în oglinda de deasupra barului, se uită cum i se ridica fetei fusta în sus pe coapse. Adèle purta ciorapi lungi de

culoarea piciorului, o pereche de șosete albe și era încălțată cu niște pantofi negri. Cei trei bărbați de la masa de lângă ușă o urmăreau și ei cu privirea, nutrind mai mult ca sigur, își închipui Manfred, cam aceleași gânduri ca și el.

Adèle avea nouăsprezece ani și lucra la Restaurant de la Cloche de vreo cinci sau șase luni. Era o fată posacă, deloc dornică să stea la taclale cu obișnuinții localului. Cu toate acestea, Manfred era convins că îi plăcea să fie admirată. Avea mai mereu bluza larg descheiată, așa că-i puteai zări dantela de la sutien. S-ar mai fi îmbrăcat atât de provocator dacă n-ar fi vrut să atragă privirile bărbaților?

Și totuși, atunci când fata se îndreaptă spre bar, Manfred își întoarse privirea în altă parte.

Pasteur se holba la un articol din paginile de mijloc ale ziarului *L'Alsace*. Era criză în Liban.

— Afurisiții ăștia de arabi! spuse Manfred.

Pasteur fornăi scurt pe nas, aprobator. Nu era genul care să se angajeze în discuții în contradictoriu cu persoanele care stăteau de cealaltă parte a tejghelei. Sarcina lui era strict să le toarne de băut și să le facă nota de plată. Considera că ar fi fost sub demnitatea lui să servească la mese. Astfel de corvezi, la fel ca micile schimburi de glumițe cu clienții, le lăsa în seama lui Marie și a lui Adèle sau cui mai lucra pe-acolo. Pe de altă parte, Manfred

nu avea de fapt nicio părere despre situația din Orientul Mijlociu. Făcuse remarca doar fiindcă se gândise că asta ar fi zis și Pasteur sau măcar ar fi fost de acord cu ea. De altfel, Manfred era chiar încântat că Pasteur n-avea chef să se angajeze în trăncăneli fără rost. Când se mai întâmpla să spună și el ceva, nu primea nicio replică, așa că se simțea ușurat că nu era nevoit să facă conversație.

La masa de lângă ușă, Lemerre, care ținea o frizerie nu departe de restaurant, perora pe tema ciclului de mulgere a vacilor de lapte. O tot ținea una și bună că, dacă vacile ar fi mulse de mai multe ori pe zi, producția de lapte ar crește. Cloutier, care crescuse la o fermă, avu o tentativă de a se băga și el în discuție, susținând că avantajele unei astfel de măsuri ar fi anulate pe termen lung fiindcă ar scurta perioada de mulgere a vacilor. Lemerre clătină din cap vehement și, cu un gest din mână, își reduse comeseanul la tăcere.

— Așa zic mulți care n-au habar, spuse el, reluându-și apoi perorația.

Cloutier rămase cu ochii ațintiți pe masă și începu să se joace cu piciorul paharului. Lemerre era un bărbat corpulent, puțin trecut de cincizeci de ani. Purta un pulover vișiniu cu decolteu în V, pe sub care se vedea o bluză polo neagră. O curea subțire din piele îi strângea pantalonii, ridicați până

la jumătatea burții. Părul (Manfred credea că și-l vopsește) îi era negru ca tăciunile; și-l purta pieptănat pe spate, dând la iveală V-ul pronunțat care i se forma pe frunte. Și Petit și Cloutier erau însurați, dar nu vorbeau despre nevestele lor decât rareori și atunci numai în termeni disprețuitori. Lemerre nu fusese însurat niciodată, lucru pe care de obicei îl explica spunând: „Nu cred că e bine să ții animale în casă.“

Pe dinafară Restaurant de la Cloche din Saint-Louis era un local ca oricare altul. Tencuiala galben-pal a pereților exteriori era toată pătată și scorojită. Firma fixată pe perete, deasupra ferestrelor, nu avea deloc darul de a ispiti pe cineva; cu toate acestea, prin simplul fapt că restaurantul era situat în centrul orașului, nu mai avea nevoie de nicio reclamă. Ușa restaurantului ocupa un colț al clădirii, cel dinspre parcare în care se ținea piața săptămânală. Lângă ușă, pe perete, era o tablă neagră pe care era scris meniul cu specialitățile zilei, iar deasupra ei se afla un mic balcon cu o balustradă frumoasă din fier forjat. Balconul era al apartamentului în care locuiau Pasteur și soția lui. În interior, restaurantul era neașteptat de spațios. Decorul era lipsit de pretenții. Doi stâlpi lași împărțeau sala în două, separând practic spațiul din dreapta ușii unde se servea masa de cele câteva mese de la

fereastră la care se așezau localnicii care se opreau doar ca să bea pe fugă un pahar în timpul zilei sau cei care își petreceau serile bând și discutând despre ce se mai scria prin ziare. Spațiul pentru servirea mesei era ocupat de vreo cincisprezece mese șubrede din lemn acoperite cu fețe de masă din mușama în culori vii, pe care erau aranjate tacâmurile și paharele. La bar, pe peretele din spatele tejghelei, acoperit parțial de un raft de sticlă plin de sticle de băuturi felurite, era o oglindă mare cu o reclamă la berea Alsace, cu literele în stil art deco șterse și în unele locuri aproape imposibil de citit. Datorită acestei oglinzi, restaurantul părea mai mare decât era de fapt. Tot ea dădea locului și un aer de măreție scăpătată. Marie bombănea mereu că oglinda aia dădea impresia de ponoseală, dar Pasteur o ținea una și bună că, dimpotrivă, imprima locului un anume farmec.

— Țsta nu-i un bistrOU din Paris, era răspunsul lui obișnuit la orice sugestie de modernizare a localului.

Pe peretele din dreapta barului erau două uși care dădeau spre toalete, flancate de două bufete mătăhăloase dintr-un lemn de culoare închisă, în care se țineau tacâmurile, paharele și vesela. Bufetele acestea stăteau în același loc de când lumea și pământul. Cu siguranță că erau acolo de dinainte ca Pasteur să devină patronul localului.

Manfred Baumann avea treizeci și șase de ani. În seara aceasta, ca în fiecare seară, de altfel, purta costum negru, cămașă albă și o cravată căreia îi lărgise puțin nodul la gât. Părul lui închis la culoare era tuns ordonat și pieptănat cu cărare într-o parte. Era un bărbat frumos, dar avea o privire neliniștită, ca și cum încerca să evite contactul vizual. Din cauza aceasta, ceilalți din jurul lui Manfred nu prea se simțeau în largul lor în compania lui, lucru care îl făcea să se poarte încă și mai stângaci. O dată pe lună, miercurea, când banca la care lucra era închisă după-amiaza, Manfred mergea la frizeria lui Lemerre ca să se tundă. De fiecare dată Lemerre îl întreba ce tunsoare dorește, iar Manfred răspundea:

— Ca de obicei.

În timp ce îl tunde, Lemerre sporovăia despre vreme sau despre cine știe ce știri publicate de ziare în ziua respectivă, iar când Manfred se pregătea să plece, îi spunea la revedere, adăugând de fiecare dată:

— Pe joi!

Și totuși, peste nici trei ore, Lemerre lua loc la masa lui obișnuită de la Restaurant de la Cloche, alături de Petit și de Cloutier, iar Manfred își ocupa locul de la bar. Se salutau din priviri, dar discret, ca și când ar fi fost doi străini cărora li se întâlnesc privirile cu totul întâmplător. Joia însă Manfred era

invitat să li se alătore celor trei bărbați de la masă pentru partida săptămânală de bridge. Lui Manfred nu-i făcea o plăcere deosebită să joace cărți, iar între ei atmosfera era de fiecare dată încordată. Manfred trăia cu impresia că prezența lui la masă le provoca celor trei bărbați un soi de stânjeneală; pe de altă parte, ar fi fost o jignire să le refuze invitația. Tradiția partidei de joi începuse cu trei ani în urmă, după moartea lui Le Fevre. În joia de după înmormântare, celor trei prieteni le lipsea un om pentru partida lor de bridge, așa că îl rugaseră pe Manfred să fie el al patrulea jucător. Manfred își dădea foarte bine seama că el doar ocupa locul lăsat liber de cel mort, iar prin acel obișnuit „Pe joi!“, Lemerre îi transmitea limpede că în celelalte seri nu era bine-venit la masa lor.

Manfred își comandă și ultimul pahar de vin pentru seara aceea. Pasteur, care păstra o sticlă de vin pentru el în spatele barului, îi turnă ce-i mai rămasese în sticlă într-un pahar curat, pe care îl puse pe tejghea. Manfred bea întotdeauna o sticlă întreagă, dar comanda numai la pahar. În felul acesta plătea de două ori mai mult pentru cât bea decât dacă ar fi comandat o sticlă întreagă odată, dar din obișnuință nu cerea niciodată o sticlă. Într-un rând se apucase să calculeze cât ar economisi în decurs de un an dacă și-ar schimba obiceiul. Rezultase o

sumă frumușică, dar tot nu și-a abandonat rutina. Își spunea că ar fi grosolan din partea lui să stea singur la bar cu o sticlă de vin în față; ar lăsa să se înțeleagă că a venit chitit să se îmbete. Nu că celorlalți obișnuiți ai casei le-ar fi păsat. Dar în plus, Manfred simțea că din pricina acestui nărav aveau Lemerre și amicii lui atitudinea aia rezervată față de el, de parcă, bând la pahar, le-ar fi fost superior în vreun fel celor trei, care beau vin la carafă. Dădea impresia că se considera mai grozav decât ei. Ceea ce până la urmă era adevărat.

Pasteur n-a făcut niciodată vreun comentariu despre acest obicei al lui Manfred. De ce ar fi făcut-o? Dacă Manfred voia să plătească de două ori mai mult decât era nevoie pentru cât vin bea, nu era treaba lui.

Pe măsură ce ceasul de pe perete se apropia ticăind de ora zece, Adèle începu să se miște cu tot mai mare însuflețire. Se învârti în jurul meselor cu un fel de entuziasm, ba chiar schimbă câteva glume cu bărbații de lângă ușă. Lemerre îi aruncă o remarcă, de bună seamă o libidinoșenie, fiindcă Adèle îl amenință în glumă cu degetul ridicat, după care se răsuci pe călcăie și se retrase ostentativ spre bar. Manfred n-o mai văzuse niciodată purtându-se atât de ușuratic. Și totuși, în momentul în care el se trase puțin într-o parte ca s-o lase să treacă spre

bucătărie, fata lăsă ochii în pământ. Dispăru în spate și își făcu din nou apariția după câteva minute. Era îmbrăcată cu aceeași fustă, dar de data aceasta purta niște ciorapi lungi, negri și o pereche de pantofi cu tocuri înalte, iar peste bluza neagră, strâmtă pe care și-o pusese își trăsese o geacă de blugi. Își dăduse și cu rimel și se rujase. Fata îi ură lui Pasteur o noapte bună. El aruncă o privire către ceasul de pe perete, dădu din cap și bombăni ursuz un salut. Adèle nu dădu niciun semn că ar fi conștientă de efectul transformării ei asupra clienților obișnuiți ai restaurantului și ieși pur și simplu din local fără să se uite nici în stânga, nici în dreapta.

Manfred își bău restul de vin din pahar și puse banii pe tăvița de cositor pe care, cu câteva clipe înainte, Pasteur îi plasase nota de plată. Manfred avea grijă să aibă întotdeauna în buzunar suma exactă. Dacă plătea cu o bancnotă mai mare, atunci trebuia să aștepte până se scotocea Pasteur prin portofel după rest și era nevoit să-i lase, cât se poate de ostentativ, și bacșiș.

Manfred își îmbracă trenciul, care până atunci stătuse agățat într-un cuier-pom lângă ușa de la toaletă, și, salutând scurt din cap în direcția lui Lemerre și a amicilor lui, ieși și el din restaurant. Era începutul lunii septembrie și în aer începea să se simtă răcoarea toamnei. Străzile din Saint-Louis

erau pustii. Dând colțul ca s-o apuce pe Rue de Mulhouse, o zări pe Adèle la vreo sută de metri în fața lui. Fata pășea încet, iar Manfred se pomeni grăbind pasul ca s-o ajungă din urmă. Tocurile pantofilor fetei țacăneau pe asfalt. Manfred încetini pasul; dacă trecea pe lângă ea, ar fi fost nevoit să îngaima un salut și s-ar fi putut trezi antrenat în cine știe ce conversație inevitabil jenantă. Poate că lui Adèle i-ar fi trecut prin cap că o urmărise. Sau poate că atitudinea ei ușuratică din restaurant i-a fost adresată lui și o luase în direcția aia tocmai ca să provoace o întâlnire cu el.

Oricât ar fi încetinit Manfred pasul, distanța dintre el și fată continua să se micșoreze. Și cu cât se apropia mai mult de ea, cu atât avea impresia că Adèle mergea și mai încet. La un moment dat fata se opri și, ținându-se de un felinar, își strânse puțin bareta pantofului peste gleznă. Manfred ajunsese la mai puțin de douăzeci de metri de ea. Oprindu-se și el, se aplecă și se prefăcu că-și leagă șiretul. Se aplecă peste genunchi, lăsându-și capul în jos, sperând că Adèle n-o să-l zărească. Stând așa, ascultă țăcănitul tocurilor ei pe asfalt stingându-se în depărtare. Când ridică privirea, fata nu se mai zărea. Probabil cotise pe o străduță sau intrase în vreo clădire.

Manfred porni mai departe cu pas vioi. Dar nu trecu mult timp și, apropiindu-se de părculețul din

fața templului protestant, o văzu pe Adèle stând lângă zidul jos care separa părculețul de trotuar. Fata trăgea dintr-o țigară și dădea impresia că așteaptă pe cineva. Pe când o zări Manfred, era prea târziu ca să mai evite întâlnirea cu ea. Se gândi să treacă pe celălalt trotuar, caz în care un mic semn din mână ar fi fost suficient pe post de salut în timp ce trecea pe lângă ea, dar Adèle deja îl văzuse și se uita la el cum se apropie. Nu era beat, dar, simțind privirea atentă a fetei ațintită asupra lui, începu brusc să se simtă cam nesigur pe picioare. Îi trecu prin minte că poate pe el îl aștepta, dar își alungă imediat din minte gândul acesta.

— Bună seara, Adèle! spuse el când ajunse la câțiva metri de ea.

Se opri, dar nu fiindcă așa își pusese în minte să facă, ci pentru că ar fi fost destul de necioplit din partea lui să treacă pur și simplu mai departe, ca și când Adèle ar fi fost o chelneriță oarecare care nu merită două vorbe de salut.

— Bună seara, Manfred, răspunse ea.

Până în clipa aceea Manfred nici măcar nu avu-
sese idee că știa cum îl cheamă. Faptul că fata îi spusese Manfred sugera o oarecare familiaritate între ei. În restaurant Adèle nu i se adresase niciodată altfel decât cu „*Monsieur* Baumann“. Și oare detectase într-adevăr în vocea ei o inflexiune frivolă?

— E răcoare, spuse Manfred pentru că nu-i trecu prin minte nimic altceva.

— Da, răspunse Adèle și cu mâna liberă își strânse jacheta la piept, fie pentru a întări ceea ce spusese Manfred, fie pentru a-și ascunde decolteul.

Urmă o clipă de tăcere.

— Firește, întotdeauna e mai răcoare noaptea dacă e senin, continuă Manfred. Norii funcționează ca un fel de izolator. Țin căldura aproape de pământ, exact ca pătura pe pat.

Adèle îi aruncă o privire scurtă și dădu ușor din cap, apoi scoase un rotocol de fum. Lui Manfred îi păru rău că pomenise despre pat. Simți că i se suie sângele în obraji.

— Aștepți pe cineva? o întrebă atunci când deveni limpede că fata nu avea de gând să mai spună nimic.

Nu era treaba lui ce făcea ea, dar, tot așa, nu-i trecu nimic altceva prin minte. Și dacă ea răspundea că nu, nu aștepta pe nimeni? Atunci ce trebuia el să facă? S-o invite acasă, în apartamentul lui, sau la vreunul dintre barurile din oraș care erau deschise până târziu și despre care nu știa absolut nimic?

Spre ușurarea lui Manfred, fata nu mai apucă să răspundă fiindcă în clipa aceea apăru un tânăr pe un scuter care opri în dreptul lor. Îl salută pe Manfred printr-o scurtă înclinare a capului. Manfred îi răspunse la fel, apoi îi ură lui Adèle noapte bună.

— Noapte bună, *Monsieur*! răspunse fata.

Luând-o din loc, Manfred aruncă o privire scurtă peste umăr tocmai în momentul în care Adèle își arunca un picior peste șaua scuterului. Manfred își închipui că tânărul o întreabă despre el, cine este. *Un tip de la restaurant*, ar fi sunat răspunsul ei.

Manfred locuia la vreo zece minute de mers pe jos, într-un apartament de la ultimul etaj al unui bloc construit în anii '60, un bloc mai retras de pe Rue de Mulhouse. Apartamentul lui era alcătuit dintr-o bucătărioară, un dormitor, o cameră de zi pe care Manfred o folosea foarte rar și o baie mică cu duș. Bucătăria dădea spre un părculeț plin de verdeață, străjuit de alte blocuri la fel ca al lui. În parc erau bănci pentru locatari și un loc de joacă pentru copii. La bucătărie avea un balcon mic care la apus era luminat de ultimele raze ale soarelui, dar Manfred rareori ședea pe balcon, de teamă ca nu cumva ceilalți locatari să aibă impresia că are cine știe ce curiozitate bolnavă față de locul de joacă din parc. De multe ori oamenilor li se par dubioși bărbații neînsurați trecuți de treizeci de ani, mai ales dacă sunt unii discreți care își văd de treburile lor. Manfred își ținea apartamentul în perfectă ordine și curățenie.

Odată ajuns acasă, Manfred își mai turnă un pahar din sticla de pe bufetul din bucătărie și îl dădu

pe gât. Apoi își mai turnă încă unul, pe care îl luă cu el în dormitor. Luă cartea de pe noptieră, dar nu o deschise. Întâlnirea cu Adèle îl tulburase, ba s-ar putea zice chiar că îl stârnise. Nu din pricină că ea îi spusese pe numele mic, ci mai degrabă din pricina faptului că atunci când sosise prietenul ei, brusc fata trecuse din nou la „*Monsieur*“, de parcă s-ar fi temut să nu dea impresia că între ei doi ar fi ceva. Manfred nu se gândise niciodată că ar exista ceva între ei, dar fata ar fi putut foarte bine să-i spună doar noapte bună, fără să i se adreseze nicicum. Și totuși, ea ascunsese intenționat de iubitul ei acel moment de mică intimitate pe care îl trăiseră ei doi împreună.

Manfred refăcu în minte silueta lui Adèle țăcănind pe tocuri în fața lui și apoi strângându-și baretă pantofului peste gleznă. Se masturbă cu mai multă vigoare decât de obicei și adormi fără să-și mai șteargă secrețiile.